

Державний архів Запорізької області

Не пізніше 1868 р. -
1919 рік

Вознесенська волосна
земська управа,
с. Вознесенка
Вознесенської волості
Олександрівського повіту
Катеринославської губернії

Фонд Ф-94
ОПИС № 1
справ постійного зберігання
за 1909-1917 рр.

Передмова

до опису № 1 фонду № 94 Вознесенська волосна земська управа, с. Вознесенка Вознесенської волості Олександрійського повіту Катеринославської губернії

1. Історія фондоутворювача

Вознесенське волосне правління створено не пізніше 1868 року (у відомостях про земські лікарські дільниці за цей рік згадується Вознесенська волость, Ф. 56, оп.1, спр. 3) як орган управління селянами, звільненими з кріпацтва, відповідно до Указу імператора Павла I “О разделении казенных селений на волости и о порядке внутреннего их управления»” від 06 серпня 1797 року. На підставі закону Тимчасового уряду від 21 травня 1917 року, за яким створювалися безстанові органи волосного земського самоврядування, Вознесенське волосне правління реорганізовано в Вознесенську волосну земську управу.

Вознесенське волосне правління діяло під наглядом Олександрівського повітового у селянських справах присутствія, за реформою 1889 року – повітового земського начальника. З травня 1917 року керівництво волосними земськими управами покладено на Всеросійський земський союз.

Волосне правління (з 1917 р. - земська управа) діяло на території Вознесенської волості. До складу волості входили такі населені пункти: села Вознесенка (волосний центр), Новогупалівка. Діяльність управи розповсюджувалася на місцеві сільські товариства.

Волосний сход і волосне правління були керівними органами місцевого самоврядування. На волосному сході обиралися посадові особи, уповноважені по виборах до Державної Думи від селян, кандидати у гласні повітового земства, вирішувалися адміністративно-господарські питання, затверджувалися вирокі сільських сходів. До складу волосного сходу входили волосні та сільські посадові особи на чолі зі старшиною, а також виборні особи від кожних десяти дворів.

Виконавчо-розпорядчим органом для вирішення поточних питань було волосне правління. Воно складалося з волосного старшини, всіх сільських старост волості, збирачів податків, судових засідателів і писаря. Контролювало діяльність сільських управлінь, виконання селянами воїнської, етапної та натуральної повинностей, здійснювало розподіл і стягнення державних і земських зборів, страхових платежів, вирішувало адміністративно-господарські питання, дрібні судові справи, займалося опікуванням вдів і сиріт, збором статистичних відомостей.

Волосний старшина обирався волосним сходом строком на три роки з числа селян. До його функцій входило: оповіщення населення про закони і розпорядження вищих органів, нагляд за виконанням судових вироків, контроль за збереженням громадського порядку. Підпорядковувався мировому посереднику, пізніше - земському начальнику.

Нижчим становим селянським судом був волосний суд. Він був відокремлений від системи загальних судів. Вирішував на підставі місцевих звичаїв цивільні карні справи, позови та скарги селян. Волосний суд складався з 4-12 суддів, що обиралися щорічно волосним сходом.

Нагляд за правопорядком на території волості здійснювали нижчі поліцейські чиновники, що обиралися сільськими сходами і не входили до складу чинів повітової поліції. Виконували примусові поліцейські дії, супроводжували заарештованих, тимчасово охороняли втікачів і злочинців.

За реформою Тимчасового уряду 1917 року створювалася нижча одиниця земського самоврядування – волосні земства. Скасовувалися волосні сходи, правління, суди і старшини. Вибори гласних до розпорядчого органу - земських зборів, проводилися на основі загального, прямого, рівного і таємного голосування. Волосні земські збори обирали зі свого складу виконавчий орган – волосну земську управу на чолі з головою на один рік. Волосні земства наслідували адміністративні, фінансові та господарські функції волосних правлінь.

Волосна земська управа припинила діяльність у 1919 році на підставі загальної директиви НКВС РРФСР від 06 лютого 1918 року про розпуск міських і земських органів самоврядування, Декрету Тимчасового робітничо-селянського уряду України «Об организации власти на местах» від 30 листопада 1918 року з передавання влади на місцях надзвичайним органам радянської влади - військово-революційним комітетам і комітетам незаможних селян, пізніше – губернським, волосним і повітовим з'їздам рад та їх виконавчим комітетам (Собрание узаконений и распоряжений рабоче-крестьянского правительства Украины, № 1, ст. 3; № 7, ст. 86).

2. Історія фонду

Документи фонду № 96 «Вознесенська волосна земська управа, с. Вознесенка Вознесенської волості Олександрівського повіту Катеринославської губернії» поступили на зберігання у Державний архів Запорізької області 16 липня 1928 р. Вперше документи були описані у 1939 р.: був складений рукописний опис № 1 на 28 (двадцять вісім) справ за 1907 – 1919 роки.

Після ревізії фонду за актом від 18 квітня 1945 року № 94 в наявності виявилось 27 справ, 1 (одна) справа за 1909 р. відсутня по невідомій причині. За актом від 18 жовтня 1948 року № 94-1 про ревізію фонду № 94 також не виявлено 1 (одну) справу, в наявності залишилося 26 справ.

У 1953 році 5 (п'ять) справ було передано у фонд Р-2134 «Вознесенська волосна земська управа, с. Вознесенка Вознесенської волості Олександрівського повіту Катеринославської губернії» (акт від 12 серпня 1953 р. № 52), які до 1957 р. знаходились на секретному зберіганні (акт про розсекречення від 15 жовтня 1957 р. № 54). У фонді залишилося 21 (двадцять одна) справа, які були включені до опису № 1.

Відповідно до акту про виявлення документів, що не стосуються даного фонду від 22 квітня 2008 р. № 4 з фонду Р-2134 «Вознесенська

волосна земська управа, с. Вознесенка Вознесенської волості Олександрівського повіту Катеринославської губернії» було передано до фонду № 94 «Вознесенська волосна земська управа, с. Вознесенка Вознесенської волості Олександрівського повіту Катеринославської губернії» 5 (п'ять) справ за 1913 – 1919 рр., які було внесено до опису № 2.

Станом на 01.01.2012 у фонді № 94 «Вознесенська волосна земська управа, с. Вознесенка Вознесенської волості Олександрівського повіту Катеринославської губернії» числилося 26 (двадцять шість) справ за 1907 – 1919 рр. у тому числі:

- в опису № 1 – 21 (двадцять одна) справа за 1910 - 1916 рр.;
- в опису № 2 – 5 (п'ять) справ за 1913 – 1919 роки.

Справи включені до опису у довільному порядку. До описів внесено такі документи: вироки сільських сходів, листування про порядок приймання, зберігання, видачі громадських хлібних запасів, організацію і проведення військового призову, книги обліку прибутків і видатків, страхових платежів, відомості про кількість громадських хлібних запасів, списки жителів із зазначенням кількості землі, списки військовозобов'язаних. Описи рукописні.

З метою покращення інформаційно-пошукового рівня описів №№ 1, 2 проведено їх удосконалення.

У ході роботи:

- перескладені заголовки справ;
- уточнені крайні дати документів;
- виявлена в опису № 1 1 (одна) справа, що не стосується фонду (відповідно до акту від 15.03.2012 р. № 4 з фонду № 94 «Вознесенська волосна земська управа, с. Вознесенка Вознесенської волості Олександрівського повіту Катеринославської губернії» 1 (одна) справа передана до фонду Р-356 «Запорізькій районний виконавчий комітет Рад робітничих, селянських і червоноармійських депутатів, м. Запоріжжя Запорізького округу»;

- складено опис № 1 на 21 (двадцять одну) справу за 1909-1917 р.;
- складено опис № 2 на 6 (шість) справ з № 3 по № 10 за 1911 – 1919 рр.;
- останніми справами до описів №№ 1, 2 приєднані перескладені описи.

До описів складений наступний НДА:

- титульний аркуш
- передмова

Начальник відділу зберігання,
обліку та довідкового апарату
15.03.2012

О.Ю. Зінчик

Державний архів
Запорізької області

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Директор Державного архіву
Запорізької області

_____ О.С.Тедєєв

_____ 2012 р.

Фонд № 94

ОПИС № 1

справ постійного зберігання
за 1909-1917 рр.

**Вознесенська волосна земська управа, с. Вознесенка Вознесенської
волості Олександрівського повіту Катеринославської губернії**

№№ з/п	Заголовки справ	Крайні дати	Кількість аркушів	Примітки
1	2	3	4	5

1. Вибула.
2. Вибула.
3. Книга обліку страхових платежів за 1910 р. 140
4. Список домовласників, що мали право голосу на сільських сходах за 1910 р. 46
5. Книга обліку прибутків і видатків бюджету Вознесенського сільського управління за 1910 р. 50
6. Вироки сільських сходів. 11 лютого - 29 листопада 1911 р. 56
7. Списки домовласників, що мали право голосу на сільських сходах за 1911 р. 89
8. Вибула

1	2	3	4	5
9.	Вироки сільських сходів.	15 вересня- 14 грудня 1914 р.	102	
10.	Документи (відомості, рапорти, окладні листи, квитанції) про сплату окладних земських зборів	3 червня 1914 р- 6 липня 1916 р.	54	
11.	Листування з військовим приставом про проведення перевірочних зборів нижніх чинів запасу. Списки військовозобов'язаних за 1914 р.	8 лютого - 18 листопада 1914 р.	79	
12.	Відомості про кількість і рух громадських хлібних запасів по с. Вознесенка за 1914-1917 рр.		7	
13.	Списки платників страхових зборів з окладного земського страхування із зазначенням сум платежів за 1909- 1912 рр.		166	
14.	Вибула.			
15.	Листування з Вознесенським сільським управлінням про порядок приймання, зберігання та видачу громадських хлібних запасів. Список селян с. Вознесенки за 1915 р.	28 листопада 1914 р. 12 червня 1916 р.	32	
16.	Документи (акти, прохання, списки та ін.) про облаштування та надання допомоги біженцям.	11 жовтня 1915 р. - 16 лютого 1917 р.	365	

1	2	3	4	5
17.	Списки військовозобов'язаних громадян с. Вознесенка за 1915 – 1917 рр.		21	
18.	Листування з військовими частинами про загиблих та зниклих безвісті військових.	6 квітня 1915 р. 11 листопада 1916 р.	157	
19.	Список селян із зазначенням кількості землі за 1915 р.		87	
20.	Листування з Вознесенським сільським управлінням про порядок надання відомостей про кількість громадських хлібних запасів. Списки селян, що отримали і сплатили хлібну позику.	1 січня - 12 грудня 1916 р.	35	
21.	Листування з Вознесенським сільським управлінням з фінансово-господарських питань. Акт перевірки діяльності Вознесенського сільського Управління за 1915 р.	22 вересня 1909 р. - 20 вересня 1916 р.	124	
22.	Листування з земським начальником про розгляд вироків Вознесенського сільського сходу. Акт перевірки діяльності Вознесенського сільського Управління за 1914 р.	22 грудня 1915 р. - 15 червня 1917 р.	166	
23.	Листування про проведення військового призову. Списки селян - власників Великої рогатої худоби.	4 січня- 23 грудня 1916 р.	315	
24.	Посімейний список жителів с. Вознесенка на за 1916 р.		28	
24а	Вибула			

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

25 Вибула

25а Вибула

26 Вибула

27. Перескладений опис. 3

В даний опис внесено 21 (двадцять одна) справа

з № 1 по № 27, в тому числі:

літерні – 24а, 25а;

вибули - №№ 1, 2, 8, 14, 24а, 25, 25а, 26 (акти від 18.05.1945 № 94, від 18.10.1948 № 94-1, від 28.07.1953 № 52, від 15.03.2012 № 4))

Опис склала:

провідний спеціаліст-архівіст _____ Т.В. Боговін

Начальник відділу зберігання

обліку та довідкового апарату _____ О.Ю. Зінчик

14.03.2012

СХВАЛЕНО

Протокол засідання ЕПК

Державного архіву

Запорізької області

№ _____

Державний архів Запорізької області

Не пізніше 1868 р. -
1919 рік

Вознесенська волосна
земська управа,
с. Вознесенка
Вознесенської волості
Олександрівського повіту
Катеринославської губернії

Фонд Ф-94
ОПИС № 2
справ постійного зберігання
за 1911-1919 рр.

Передмова

до опису № 2 фонду № 94 Вознесенська волосна земська управа, с. Вознесенка Вознесенської волості Олександрійського повіту Катеринославської губернії

1. Історія фондоутворювача

Вознесенське волосне правління створено не пізніше 1868 року (у відомостях про земські лікарські дільниці за цей рік згадується Вознесенська волость, Ф. 56, оп.1, спр. 3) як орган управління селянами, звільненими з кріпацтва, відповідно до Указу імператора Павла I “О разделении казенных селений на волости и о порядке внутреннего их управления»” від 06 серпня 1797 року. На підставі закону Тимчасового уряду від 21 травня 1917 року, за яким створювалися безстанові органи волосного земського самоврядування, Вознесенське волосне правління реорганізовано в Вознесенську волосну земську управу.

Вознесенське волосне правління діяло під наглядом Олександрівського повітового у селянських справах присутствія, за реформою 1889 року – повітового земського начальника. З травня 1917 року керівництво волосними земськими управами покладено на Всеросійський земський союз.

Волосне правління (з 1917 р. - земська управа) діяло на території Вознесенської волості. До складу волості входили такі населені пункти: села Вознесенка (волосний центр), Новогупалівка. Діяльність управи розповсюджувалася на місцеві сільські товариства.

Волосний сход і волосне правління були керівними органами місцевого самоврядування. На волосному сході обиралися посадові особи, уповноважені по виборах до Державної Думи від селян, кандидати у гласні повітового земства, вирішувалися адміністративно-господарські питання, затверджувалися вирокі сільських сходів. До складу волосного сходу входили волосні та сільські посадові особи на чолі зі старшиною, а також виборні особи від кожних десяти дворів.

Виконавчо-розпорядчим органом для вирішення поточних питань було волосне правління. Воно складалося з волосного старшини, всіх сільських старост волості, збирачів податків, судових засідателів і писаря. Контролювало діяльність сільських управлінь, виконання селянами воїнської, етапної та натуральної повинностей, здійснювало розподіл і стягнення державних і земських зборів, страхових платежів, вирішувало адміністративно-господарські питання, дрібні судові справи, займалося опікуванням вдів і сиріт, збором статистичних відомостей.

Волосний старшина обирався волосним сходом строком на три роки з числа селян. До його функцій входило: оповіщення населення про закони і розпорядження вищих органів, нагляд за виконанням судових вироків, контроль за збереженням громадського порядку. Підпорядковувався мировому посереднику, пізніше - земському начальнику.

Нижчим становим селянським судом був волосний суд. Він був відокремлений від системи загальних судів. Вирішував на підставі місцевих звичаїв цивільні карні справи, позови та скарги селян. Волосний суд складався з 4-12 суддів, що обиралися щорічно волосним сходом.

Нагляд за правопорядком на території волості здійснювали нижчі поліцейські чиновники, що обиралися сільськими сходами і не входили до складу чинів повітової поліції. Виконували примусові поліцейські дії, супроводжували заарештованих, тимчасово охороняли втікачів і злочинців.

За реформою Тимчасового уряду 1917 року створювалася нижча одиниця земського самоврядування – волосні земства. Скасовувалися волосні сходи, правління, суди і старшини. Вибори гласних до розпорядчого органу - земських зборів, проводилися на основі загального, прямого, рівного і таємного голосування. Волосні земські збори обирали зі свого складу виконавчий орган – волосну земську управу на чолі з головою на один рік. Волосні земства наслідували адміністративні, фінансові та господарські функції волосних правлінь.

Волосна земська управа припинила діяльність у 1919 році на підставі загальної директиви НКВС РРФСР від 06 лютого 1918 року про розпуск міських і земських органів самоврядування, Декрету Тимчасового робітничо-селянського уряду України «Об организации власти на местах» від 30 листопада 1918 року з передавання влади на місцях надзвичайним органам радянської влади - військово-революційним комітетам і комітетам незаможних селян, пізніше – губернським, волосним і повітовим з'їздам рад та їх виконавчим комітетам (Собрание узаконений и распоряжений рабоче-крестьянского правительства Украины, № 1, ст. 3; № 7, ст. 86).

2. Історія фонду

Документи фонду № 96 «Вознесенська волосна земська управа, с. Вознесенка Вознесенської волості Олександрівського повіту Катеринославської губернії» поступили на зберігання у Державний архів Запорізької області 16 липня 1928 р. Вперше документи були описані у 1939 р.: був складений рукописний опис № 1 на 28 (двадцять вісім) справ за 1907 – 1919 роки.

Після ревізії фонду за актом від 18 квітня 1945 року № 94 в наявності виявилось 27 справ, 1 (одна) справа за 1909 р. відсутня по невідомій причині. За актом від 18 жовтня 1948 року № 94-1 про ревізію фонду № 94 також не виявлено 1 (одну) справу, в наявності залишилося 26 справ.

У 1953 році 5 (п'ять) справ було передано у фонд Р-2134 «Вознесенська волосна земська управа, с. Вознесенка Вознесенської волості Олександрівського повіту Катеринославської губернії» (акт від 12 серпня 1953 р. № 52), які до 1957 р. знаходились на секретному зберіганні (акт про розсекречення від 15 жовтня 1957 р. № 54). У фонді залишилося 21 (двадцять одна) справа, які були включені до опису № 1.

Відповідно до акту про виявлення документів, що не стосуються даного фонду від 22 квітня 2008 р. № 4 з фонду Р-2134 «Вознесенська

волосна земська управа, с. Вознесенка Вознесенської волості Олександрівського повіту Катеринославської губернії» було передано до фонду № 94 «Вознесенська волосна земська управа, с. Вознесенка Вознесенської волості Олександрівського повіту Катеринославської губернії» 5 (п'ять) справ за 1913 – 1919 рр., які було внесено до опису № 2.

Станом на 01.01.2012 у фонді № 94 «Вознесенська волосна земська управа, с. Вознесенка Вознесенської волості Олександрівського повіту Катеринославської губернії» числилося 26 (двадцять шість) справ за 1907 – 1919 рр. у тому числі:

- в опису № 1 – 21 (двадцять одна) справа за 1910 - 1916 рр.;
- в опису № 2 – 5 (п'ять) справ за 1913 – 1919 роки.

Справи включені до опису у довільному порядку. До описів внесено такі документи: вироки сільських сходів, листування про порядок приймання, зберігання, видачі громадських хлібних запасів, організацію і проведення військового призову, книги обліку прибутків і видатків, страхових платежів, відомості про кількість громадських хлібних запасів, списки жителів із зазначенням кількості землі, списки військовозобов'язаних. Описи рукописні.

З метою покращення інформаційно-пошукового рівня описів №№ 1, 2 проведено їх удосконалення.

У ході роботи:

- перескладені заголовки справ;
- уточнені крайні дати документів;
- виявлена в опису № 1 1 (одна) справа, що не стосується фонду (відповідно до акту від 15.03.2012 р. № 4 з фонду № 94 «Вознесенська волосна земська управа, с. Вознесенка Вознесенської волості Олександрівського повіту Катеринославської губернії» 1 (одна) справа передана до фонду Р-356 «Запорізькій районний виконавчий комітет Рад робітничих, селянських і червоноармійських депутатів, м. Запоріжжя Запорізького округу»;

- складено опис № 1 на 21 (двадцять одну) справу за 1909-1917 р.;
- складено опис № 2 на 6 (шість) справ з № 3 по № 10 за 1911 – 1919 рр.;
- останніми справами до описів №№ 1, 2 приєднані перескладені описи.

До описів складений наступний НДА:

- титульний аркуш
- передмова

Начальник відділу зберігання,
обліку та довідкового апарату
15.03.2012

О.Ю. Зінчик

Державний архів
Запорізької області

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Директор Державного архіву
Запорізької області

_____ О.С.Тедєєв
_____ 2012 р.

Фонд № 94

ОПИС № 2

справ постійного зберігання
за 1911-1919 рр.

**Вознесенська волосна земська управа, с. Вознесенка Вознесенської
волості Олександрійського повіту Катеринославської губернії**

№№ з/п	Заголовки справ	Крайні дати	Кількіст ь аркушів	Примі тки
1	2	3	4	5
1.	Книга обліку платників страхових внесків на нерухоме майно за 1914, 1915 рр.		577	
2.	Листування з сільськими управліннями про наявність тяглової сили та худоби. Списки селян - власників тяглової сили та худоби.	28 грудня 1916 р.- 16 березня 1917 р.	31	
3.	Листування з Вознесенським сільським управлінням з питань оподаткування. Окладні листи.	12 червня - 20 листопада 1918	13	
4.	Книга обліку прибутків і видатків бюджету Вознесенського сільського управління.	13 січня 1911 р.- 11 травня 1919 р.	189	
5.	Листування з військовими частинами про забезпечення їх продовольством.	5 листопада- 23 листопада 1919	75	
6.	Перескладений опис.		1	

В даний опис внесено 6 (шість) справ

з № 1 по № 6

Опис склала:

Провідний спеціаліст-архівіст

_____ Т.В. Боговін

Начальник відділу зберігання

обліку та довідкового апарату

15.03.2012

_____ О.Ю. Зінчик

СХВАЛЕНО

Протокол засідання ЕПК

Державного архіву

Запорізької області

№ _____